

Ciche czytanie ze zrozumieniem

Pedagogizacja rodziców

W pierwszym okresie nauki w szkole podstawowej, wśród wielu przeróżnych ćwiczeń, jakie wchodzi w zakres języka polskiego na szczeblu kształcenia zintegrowanego, pojawia się ciche czytanie ze zrozumieniem.

W klasie pierwszej ćwiczenia w cichym czytaniu ze zrozumieniem opieramy na krótkich tekstach z czytanki, napisanych na tablicy lub na kartkach. W następnych klasach uczniowie samodzielnie czytają już całe czytanki, czasopisma, a nawet lektury.

Nie trzeba nikogo przekonywać, że aby tego dokonać, konieczne są systematyczne ćwiczenia w cichym czytaniu. W rzeczywistości bardzo rzadko spotykamy się z planową i ciągłą pracą w zakresie cichego czytania. W szczególności, gdy chodzi o klasę I szkoły podstawowej, w której zwykle przez cały rok „króluje” głośne czytanie. W domach rodzinnych uczniowie także doskonałą głównie tę umiejętność. Jest to dowodem na niedocenywanie wartości kształcących i znaczenia cichego czytania dla rozwoju dziecka.

Nadal rzadko spotykamy się z tym, że nauczyciel świadomie i systematycznie doskonali poprawną technikę cichego czytania. Często zdarza się, że uczniowie w klasie III nie opanowali poprawnie techniki cichego czytania. Czytają półgłosem, szeptem, poruszają wargami, głoskują, sylabizują, co jest dowodem na to, że nie posiadają jeszcze nawyku poprawnego cichego czytania.

Celem cichego czytania z jednoczesnym rozumieniem treści jest *„zbliżenie dziecka do tekstu, ułatwienie mu zrozumienia czytanego tekstu, przyswojenie umiejętności posługiwania się tekstem jako jednym ze źródeł wiedzy.”*

Bardzo ważne jest, aby już w klasie pierwszej kształcić u uczniów umiejętność poprawnego cichego czytania ze zrozumieniem. Wzrokowe czytanie wyprzedza myślowe ogarnięcie tekstu, względnie jego wymówienie, wybrzmiewanie. W czytaniu głośnym uczeń skupia się nie tylko na analizowaniu treści tekstu, ale zwraca uwagę na odpowiednią intonację, interpunkcję, wymowę poszczególnych wyrazów, co w pewnym stopniu utrudnia zrozumienie treści. Proces cichego czytania wspiera się na czytaniu głośnym. Jeżeli uczeń opanował głośne czytanie całymi wyrazami, możemy zacząć doskonalić technikę cichego czytania ze zrozumieniem.

„Ciche czytanie polega na zrozumieniu ogarnianego wzrokiem tekstu. A technika poprawnego cichego czytania polega na czytaniu tekstu wyrazami i częściami wyrazów wyłącznie wzrokiem, z zamkniętymi ustami, bez poruszania wargami.”

Czytanie półgłosem, szeptanie, mruczenie czy nawet poruszanie ustami jest w gruncie rzeczy nadal czytaniem motorycznym. Wyraźnie osłabia tempo czytania i utrudnia rozumienie treści. Natomiast prawidłowe ciche czytanie, czyli wyłącznie wzrokiem, z zamkniętymi ustami, bez poruszania wargami, wybitnie wzmaga tempo czytania i ułatwia zrozumienie treści czytanego tekstu.

Już w drugim półroczu I klasy systematycznie powinna wzrastać przewaga cichego czytania nad czytaniem głośnym (oczywiście wiele zależy od zespołu klasowego i jego możliwości). Tempo cichego czytania jest o wiele szybsze, dzieci lepiej rozumieją tekst. Nauczyciele powinni poprzedzać omówienie treści czytanki - cichym czytaniem, a nie głośnym czytaniem nauczyciela lub samych dzieci. Wyjątkiem są wiersze lub teksty z wieloma trudnościami językowymi.

Uczniowie, którzy umieją poprawnie czytać cicho ze zrozumieniem szybciej pracują na lekcji i szybciej się uczą. Taki jest rezultat poprawnego cichego czytania przebiegającego w szybkim tempie.

Pamiętajcie o tym Nauczyciele, Rodzice i Uczniowie!

„Dziecko, którego nikt nie nauczył jak poprawnie cicho czytać wnikając równoległe w treść czytanego tekstu, w jego zawartość myślową, przeczyta w danym okresie czasu o wiele mniej niż jego kolega, który posługuje się poprawną techniką cichego czytania.”

Zaleca się systematyczne doskonalenie techniki cichego czytania. Posiada ono zasadnicze znaczenie w procesie uczenia się każdego ucznia, niezależnie od klasy i przedmiotu oraz typu szkoły, do której uczęszcza.

Bibliografia:

Kien H. „Ciche czytanie w szkole”, Warszawa 1982 r.